معرفی کتاب

دکتر فریدون سیامک‌نژاد

- **نام کتاب:** اعتیاد چیست؟ نیاز، جرم یا بیماری؟
- **نویسنده:** دکتر عبدالرضا عزیزی
- **ناشر:** انتشارات چهارم
- **چاپ و صحافی:** مؤسسه چاپ و انتشارات آستان قدس رضوی
- **نوبت چاپ :** سوم
- **شمارگان:** ۳۰۰۰ نسخه
- **قیمت:** ۸۵۰ تومان

اگرچه در عنوان کتاب این سئوال مطرح است که اصولاً اعتیاد نیاز است، جرم است یا بیماری ولی با توجه به این نکته که مؤلف کتاب در ابتدای مقدمه، کتاب را با این عنوان تقدیم کرده است که: «تقدیم به آن عده از دولت‌مردان جهان به‌خصوص دولت‌مردان جمهوری اسلامی ایران که اعتیاد را بیماری ـ و نه جرم ـ می‌دانند»، بنابراین نویسنده نیز بر این باور است که اعتیاد قبل از این‌که جرم باشد، بیماری است و با معتاد باید به‌عنوان بیمار برخورد شود.

البته اعتیاد چه جرم باشد، چه بیماری، امروز به‌عنوان یکی از معضلات جامعه ما و جامعه جهانی مطرح بوده و به‌خصوص مواد اعتیادآور صنعتی بدجوری به جان جوانان جامعه افتاده است.

برای بهتر آشنا شدن با کتاب فوق و محتوای آن بهتر است مقدمه نویسنده را با هم مرور کنیم. اگرچه یکی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی نیز مقدمه مفصل‌تری از نویسنده بر کتاب نوشته است، ولی بهتر است که مقدمه نویسنده را با هم مرور کنیم:

خدای عزوجل را شاکرم که فرصتی دوباره فراهم شد تا به نوبه خود برحسب وظیفه مطالبی را در موضوع و معضل بزرگ جهان و کشورمان، یعنی اعتیاد، جهت اطلاع عموم مردم و به‌خصوص قضات، قانون‌گذاران و مسؤولان محترم اجرایی به رشته تحریر دربیاورم. امید است مثمر ثمر واقع شود.

همان‌طور که می‌دانید تجربه یکصد ساله اخیر جهان و نیز تجربه بیست و پنج ساله پس از انقلاب اسلامی در ایران نشان داده است که مبارزه قهری با معتاد، و مجرم قلمداد کردن او تا به حال نتیجه مثبتی دربرنداشته است. لذا بسیاری از کشورهای جهان از چندین دهه پیش به معضل اعتیاد واقع‌بینانه می‌نگرند، از رؤیاپردازی فاصله گرفته‌اند و با آن منطقی برخورد می‌کنند و نتایج عملی خوبی هم گرفته‌اند. اینان معتاد را مجرم تلقی نمی‌کنند بلکه اعتقاد دارند که معتاد بیمار است و احتیاج به درمان دارد و باید به او کمک کرد و حتی زیر نظر پزشک به بعضی از معتادان اجازه ادامه مصرف می‌دهند. به این طریق توانسته‌اند حداقل دامنه اعتیاد را مهار و از رشد سریع آن جلوگیری کنند. ولی در کشور ما با معتاد تا این اواخر برخورد قهری شده است.*

در طول ۲۵ سال گذشته اگرچه مجریان قانون این هدف مقدس را که همان ریشه‌کن کردن اعتیاد است دنبال می‌کنند اما متأسفانه نه تنها از تعداد قاچاقچیان و معتادان کاسته نشده بلکه روز به روز بر تعداد آنان افزوده گردیده است.

اکنون پرسش اساسی این است که چه باید کرد؟

به نظر ما موضوع مواد مخدر، به همراه بحران جمعیت و آلودگی محیط زیست، سه موضوعی هستند که در حال حاضر هیچ یک از کشورها نمی‌توانند به تنهایی به حل آن‌ها بپردازند. سازمان ملل باید با تجهیزات

* البته خوشبختانه اخیراً اکثر مسؤولان متقاعد شده‌اند که معتاد بیمار است نه مجرم ولی متأسفانه چون در قانون معتاد بیمار مجرم است لذا از نظر قانونی هنوز هم برخورد قهری است، مثل زندانی کردن و شلاق زدن و جریمه نقدی معتاد.

اقتدار لازم، و بودجه کافی مبارزه بین‌المللی با این سه پدیده را برعهده بگیرد. همکاری وسیع همه کشورها و قانونی که فراتر از تکروی‌های ملی باشد لازم است تا شاید بشود با این عفریت سه سر که آرام آرام بشر امروز را به کام خود می‌کشد روبه‌ور گردید.

ولی قبل از اجماع جهانی باید تمام کشورها از جمله ایران به این نتیجه رسیده باشند که با معضل اعتیاد نباید قهری برخورد کرد تا مقدمات همکاری وسیع جهانی فراهم گردد. باید واقعیت‌ها را پذیرفت چرا که قابل کتمان نیست. باید سکوت فرهنگی را شکست و با صدای بلند اذعان کرد که اگر جهانیان و به‌خصوص ما ایرانیان* به فکر از بین بردن اعتیاد نباشیم، اعتیاد ما را از بین خواهد برد. واقعیت این است که مواد مخدر صنعتی که در قرن بیست و یکم خیلی پررنگ و وسیع در سراسر جهان توزیع گردیده و اخیراً کریستال هم در تمام جهان و از جمله ایران شیوع پیدا کرده و نیز هروئین که میراث نامیمون تریاک و شاید نخستین دارویی است که انسان برای بهبود خود مصرف می‌کرده، به یقین در جوار انسان خواهند ماند و جای خود را در کنار فقر، تبعیض نژادی، جنگ، تعصبات غلط، خودپرستی و ... بازخواهند نمود و نام آنان در دفتر حقایق تلخ و حل ناشدنی بشر ثبت خواهد شد ...

لازم می‌دانم از استاد دانشمند، مؤمن و دلسوز نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، جناب حجة الاسلام والمسلمین علی عسکری نایب رئیس محترم کمیسیون اصل ۹۰ مجلس هفتم صمیمانه تشکر کنم که این‌جانب را تشویق به نوشتن این اثر نمودند.

درآمد حاصل از چاپ اول این کتاب برای ترمیم درب ورودی حرم مطهر مولای متقیان، مولود کعبه حضرت علی(ع)، که به دست یزیدیان زمان تخریب شده است، صرف خواهد شد.

لازم می‌دانم از رئیس هیأت مدیره محترم شرکت آریا کاوان قشم جناب حاج غلامعباس خیاط خلقی و نیز مدیرعامل محترم آن جناب آقای غلامعلی خیاط خلقی که افرادی خیر و دلسوز و خدمتگزار هستند و به احترام حضرت امیرالمؤمنین علی(ع) تمامی چاپ اول را خریداری کرده‌اند، سپاسگزاری کنم.

* به عقیده نگارنده اعتیاد در کشور ما به حد خطر ملی رسیده است.

بعد از مقدمه‌ای که از نظر خوانندگان گرامی گذشت، مقدمه نسبتاً طولانی یکی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی است و بعد از آن کتاب در هفت بخش به رشته تحریر درآمده است. نویسنده در تمام کتاب به مسأله بیماری بودن اعتیاد اشاره کرده و در مقدمه کتاب این نکته را نیز یادآوری نموده که اعتیاد اصطلاحی علمی نیست و در پزشکی به جای آن از وابستگی استفاده می‌شود. اما با توجه به مصطلح بودن اعتیاد، در تمام کتاب به جای وابستگی از کلمه اعتیاد استفاده شده است.

به هر صورت امیدوارم که این معرفی کوتاه زمینه‌ای برای همکاران گرامی رازی فراهم کرده باشد تا با این کتاب آشنا شده و مطالعه آن‌را نیز به علاقمندان این معضل اجتماعی توصیه می‌نمایم.